Do Võ Phi Hùng (Petrus Ký (67-74) tặng Hương Giang Văn Quán, Xóm Mới, Cần Thơ) (scan từ microfilm của Đại học Cornell)

SỐ 1316-1371 — NGÀY HỨ BẢY 27 FÉVRIER 1923 — NGÀY 12 THÁNG GIÊNG ANNAM NĂM QUÝ-HỢI — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE: 203
Adresse télégraphique:
LUCVINH—SAIGON

GIÁ BÁN

	DÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12$00	... 15$00
Sáu tháng...	6.50	... 8.00
Ba tháng....	3.50	... 4.50

BẢN LẺ MỖI SỐ... 0$05

Báo bán thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

閱新省六！報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 128-135-137 (1er étage)
A Bentré: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Mayenne 8 Cie 8, rue Trasbot

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèque và mandats gửi mua báo mà cả ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, cho bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 757

DỊ-ĐOAN SIỂNG LUẬN

Dân nào cũng có tư tưởng dị-đoan cả. Sự dị-đoan bớt được là nhờ có sự học-thức lần lần rộng ra. Cho nên người ta nói rất đúng rằng: dân nào còn tin tưởng dị-đoan nhiều là tại dân đó chưa được mở mang. Dân mình ngày nay, nếu bảo rằng viết một bài luận mà đánh thức đây cho khỏi vòng dị-đoan mê-tinh. thì thiệt là chẳng phải dễ mà đặng kết quả hiển nhiên.

Ít kỳ bảo đã thấy nói chỗ nầy dị-đoan mà bảo tai tiếng cho, chỗ kia vì mê-tinh mà khốn đốn lư mình. Tiếc thay, dân mình đương cái thời kỳ nầy, phải cần xem báo cho mở mang, mà ít ai muốn xem; thành ra những lời nói qui hóa kia tựa bỏ bay tản nơi chốn không trung chẳng có thấm-thấp vào đâu cả.

Tôi mà luận bại nầy cũng chẳng chi khác hơn là chen chút mấy mươi nói điều cùng mấy nhà hiểu chí nhiệt-thành nếu được bổ ích trong một vài thì cũng lấy làm vui lòng nhiều lắm.

Trước hết kiếm thử coi dị-đoan cái gốc ở đâu mà ra, thì ai cũng nói rằng tại mình bấy lâu làm đường vào cái tập quán của người Tàu. Tưởng rằng cái bịnh mê-tinh dị-đoan cũng gần thành một cái bịnh chung trong toàn quốc; cái mà-lực còn đang mạnh mẽ quá chừng.

Nay muốn chỉ ít cho đồng-bang mình thấy sự mê-tinh là sự quấy mà tự mình đeo vào lấy cho mình, thì vậy cũng nên đem vài cái cớ để trưng ra được cùng đồng lãm.

Phàm sự tin tưởng khi nào cho được quan minh chánh đáng, thì trong việc nào cũng làm cho người ở phải ăn ngay. Đừng nói rằng con người ta bỏ cả học thì được thờ-ơ mình sáng láng cả. Nếu có học mà chẳng có cái sự tin tưởng cho đúng đắng, thì lại làm lạc hơn ai, đốt nhà mà biết tìm hữu ích việc lắm. Nhưng người tin tưởng dị-đoan — chẳng phải toàn là người vô học. Nếu trở ý vậy đành cho là lầm vậy.

Tôi nhớ lại thuở còn đi học, hữa kia bạn tôi tỉ một cái bóng mà đó tôi là mảu gì, và có mùi thơm hay không? Tôi đáp: « Đó là bóng hường mà thơm mùi bông hường ấy ». Bạn tôi cười mà nói rằng: « Anh nói thế chẳng được, mà nếu như tôi nói bông mầy màu vàng, mà thơm mùi bông cúc, chắc cũng là được nữa! » Tôi cho là câu chuyện đùa bỡn mà chẳng để ý xét suy. Sau tôi xét lại thì tôi lấy làm cho là hữu lý vậy.

Có thể nói rằng: nếu người ta trưởng tế nào thì hình như những cảnh vật ở xung quanh cũng đó theo đó mà thay hình đổi dạn: Cảnh là cảnh tự nhiên sao có người cho là cảnh vui, cảnh thảm, cảnh khóc, cảnh cười? Có phải là vì sự tin tưởng mà thấy vậy chăng? Nếu lời nầy cho là có bằng cớ, thì cái là cây bay, cái muốn gió thổi, lại cũng biến hóa ra được cái hình quỉ, cái tiếng ma đề nhác con người khiếp nhược.

Nên biết xét cho rõ: Bản đêm cũng như ban ngày, chỉ tại trái đất xây chỗ khác nên chẳng có bóng Thái-dương soi vào phải tối vậy. Ma, quỉ, là tự nơi mình tinh tưởng rồi những vật tầm thường cũng hóa ra dị hình quái trạng và nhất mình có người sợ cho đến phát đau, phát điên cuồng, chính là tự mình hại lấy mình chớ nào ai có hại!

Để tôi thuật chuyện tôi cho đồng bang nghe chơi: Thuở tôi nên mười tuổi, thì cha mẹ tôi đời nhà về vườn. Nghe đồn chỗ nầy ma quỉ nhiều lắm chính ông chú T. ở chỗ nầy bị nó phá hoài ở không được nên phải dời phá qua ở phía bên kia sông.

Chẳng biết vì đây ở, trong nhà có ai sợ như tôi vậy chăng, chớ phần tôi thì trông thấy cái tối như một cái rầu Năm hồi hộp chẳng an; chớp mắt thì đã thấy nhiều cái quái trạng dị hình nhác, thảo mà bỏi hạn. Tôi bấy giờ khốn nạn quá. Một bữa tối kia, tôi mơ màng thiu-thiu ngủ. Thình lình như có ai dành thức, tôi bèn ngồi dậy. Mà ở trong mùng — ngó ra thì lạn mất thấy một gã mặt đỏ hoe-hoe, tóc tới vai bỏ xã, quần áo như mang lượt mang chỉ. Tôi nửa ngờ ma, nửa ngờ kẻ trộm. Trong khi tôi kinh-khủng quá, thì cái gã ấy — kêu ran sao? — Lấy ngón tay mà chỉ tôi và trợn mắt lên. Nếu tôi chẳng ngã ra chết đuối thì tôi lại còn cái thế nầy. Ta ở lâm một tiếng làm cho ai nấy đều giực mình hoảng hốt. Hồi sự lin, tôi hỏi hả, ma lớp-áp, thuật lại cho nghe lời nghe người đem đến rồi chỗ tôi chỉ, là cái chỗ gã quái gỡ ấy ngồi, rồi vô thì rõ ràng ngó thấy ... — xin đọc giả chớ cười — ngó thấy một lằng vỉ đồ mà mấy bác ăn trân bấy hấy bỏ ở đó.

Một ngày một lớn lên, nhờ đi học có thầy giảng giải, tôi hết sợ ma yêu, mà lại còn tập tành bạo dạn con ai. Có khi đi chơi khuya về mới mình đường sá tối om, không cần đèn đuốc, tôi cũng đi như ban ngày vậy. N ười ta nói chắc chắn rằng khúc đường của tôi đi, có một con quỉ hung hăng lắm, đã nhiều người bị nó mà phải đau, có khi bỏ mạng nữa nói cũng có hơi sợ, song cũng làm gan. Thật vậy, tôi bền nọ, trời mưa lâm-râm, đường trơn như mỡ, tôi đi chơi về, không có đèn đuốc chi cả — thường hề chỗ thấy mình đi đuốt lại làm đữ lắm, sợ nó vô tình mà nếm bậy cái bản tròn thì khổ — đang đi, bỗng có một cái bàn tay của ai rất nên lạnh, lạnh như mưa vậy! Bàn tay đó rờ ngay yết hầu tôi một cái, làm cho bao nhiêu cái cái can đảm của tôi nó chạy rần xuống dưới cẳng bắt tôi đi cho thật mau. Không! mà như vậy đó lắm. Tôi trở lại để xem coi là cái gì.

Hai tay tôi mò kiếm; trái cao ở đâu bất nhơn quá; nhè rụng gân bên tôi, thiếu chúc nữa đã làm kỷ-niệm để chơi trên đầu hai ba bốn. Tôi bảy giờ thì thật rằng tôi gởi rồi. May sao tôi mò gặp được cái bàn tay lạnh lẻo ấy, tôi ráng thân lực vật xuống một cái rất mạnh... ! Bây giờ mới hiểu rằng đó là nhành bông lồng-đèn bị mưa làm xụ xuống chớ không có quái gì!

B.ết là bao nhiêu chuyện quỉ-quái ma-ma mà tôi đã nghe! Rốt cuộc thì rõ lại tinh là đều quấy quá và, thứ nhứt là của mấy cây thầy, có bóng, bài đều mà gạt chúng kiếm tiền.

Mình có lời tục hay vì: Bói ra ma, quét nhà ra rác. Nghe câu nầy thì đủ hiểu ông bà mình thuở trước không phải là không biết cái mê-tin dị-đoan là cái bậy. Nhưng vậy, tại nghe mất thấy, nhiều cuộc, làm cho những người ít hay sự cho kỷ nghĩ cho cùng, vì đó mà đem lòng tin tưởng.

Như bịnh ta. Người ta nói bịnh ta là bịnh tự nơi ma quỉ làm cho đau chớ không phải tại chứng tiêu-ban, sự tin tưởng ấy chính đinh, hằng lo cho lo sự, làm cho con mất bịnh ta lấy hoặc gặp đều gì làm cho hoảng hốt tâm thần, chừng đến khi đau trí vẫn còn tưởng lượng như thấy như nghe những điều mơ-hồ quái dị đeo theo bên mình mà nhất: rồi tự mình bức xé lấy mình, bỏi-nói cười-cười, thantham khóc khóc nghe rất ghê.

VŨ-YÊN-NGẠN.

(Còn nữa)

CÁI VUI LUI-CUI VỚI CÁI BUỒN

CÁI HẠI LÀ CÁI LÀM SAO MÀ NGƯỜI TA SỢ CÁI HẠI? CÁI HẠI CÓ LÝ-THỨ GÌ MÀ NGƯỜI TA VUI CÁI HẠI?

Con người ta, ông trời đã nẩn đúc nên một cái óc rất không ngoan, rồi cái lành rất linh-xảo, phàm việc gì sở thì liệu biết được, không kể những việc nhọn-nhân trước mắt mới biết, đều việc gì lương-lai cũng có thể đó mà hiểu được cho của xưng, không lo đến gì hiểm hại, đều gì còn lầm lạc nữa. Thế thì con người ta có cái óc khôn-ngoan linh-xảo đó, biết lợi dụng ra, lẽ có bao giờ có những năng nhỉ tiếng khác chen trong tiếng cười?

Cái hại là cái làm sao, cái hại có lý-thứ gì, mà người ta có người sợ cái hại, lại cũng có người trôi đời vui với cái hại?

Suy cái sự hại mà con người ta ưa làm, rồi làm hại lại con người ta, ưa nay biết bao nhiêu nhà lưu-tâm về sự giáo-dục, đã nghiên cứu để rán dời cũng lắm rồi, điều nào cũng là điều đáng cho ta làm gương sáng mình Nhơ khỏi cái bản rắn cuộc thác, hướng cái thú-độ thiên nhiên. Trong các điều mà người ta hay vui chơi, rồi hay phải hại ở trong đó, rất cuộc lại thì không chi bằng điều, sắc, tài, khí. Đó, cái hại là cái làm vui, mà lý thì của người ta nhiều nhiều đã ở trong khoản nầy.

Bởi con người ta ai ai cũng có cái tánh ưa phòng-túng, không ưa của thiếu, đều người bực nào cũng vậy, cũng đều vui cái tánh thái-nhiên, chịu tự do hơn là phải để ép cái tánh như thầy ta vô nhà đạo-đức kia vậy. Vì cái tánh con người ta ưa phòng-túng, cho được vui cái thái-độ tự-nhiên, nên phàm việc gì hư hại, bỏn-nhơn của thiên-hạ về sau, thì toán là việc vui xướng, khoái-lạc của ta bây giờ.

Nhà triết-học phương ta có nói rằng: « Đặt kỳ hữu lạc-vi lâu, mạc nhược vô ưu ư tiền, đặt kỳ hữu ư-lạc ư thân, mạc nhược vô ưu ư tâm. » nghĩa là, bằng được cái vui ở trước, không bằng khỏi mắc cái buồn ở sau, bằng được cái lui ở mình, không bằng khỏi mắc cái buồn ở lòng. Cho nên cái bực người ấy thường hay lấy việc vui của đời mà rán lắng mình, hay cho cái sự buồn thường nịp trong cái sự vui; phàm việc vui ở đời việc gì cũng nếp. Việc lầm-sắc, việc tài-lợi là lo là vui hơn. Cái sự vui không những như một cuộc vui chơi hi-trường, xem một tấn tuồng lọc-thì; vui cho đến lân-lóc đã, cho đến mê-mẩn đó, cái lân hướng của sự vui mà hoàn-lân, nên tiêm nhiễm đã sâu nào thân-kinh hệ, trăng trễ trong lúm gang ở pồi; không cần điều gì xung đột vào đấy nữa được. Sướng thay! mê chén thì mê chén đến nỗi:

Lau-Linh vừ lay không thôi chén,
Lý-Bạch vua kiu cẳng xuống thuyền.

Cẳng sướng thay! hào sắc thì hào-sắc đến nỗi:

Trông hoa bông đơm bên tường.

Nếu là có hoa tìm đường đến thăm.

Lấy hai việc ấy mà suy, thì ta đã am hiểu cái sự vui tự-nhiên không cần thiết của người đời, tân-lắc bao nhiêu, quê-mẩn bao nhiêu, thì mới biết cái sự vui xướng là dường nào!... Cái sự vui xướng của người đời, muốn cho đến cùng-cực cái vui xướng, thì phải ra tay phòng-túng, làm cho lân-lắc, làm cho mê-mẩn, ấy mới hưởng được cái lợi-thú rất bì-mật, nó tầm-nhiễm tế-mế, từ gần lân đến xa, đi khắp cả thân-kinh não-bộ. Vì bảo một bơm rượu, đã thành cái ghiền rồi, ta muốn biết cái lợi-thú của nó đến đâu; cái sự xướng của nó đáng mấy, thì ta hãy nhớ cái hồi ta đang đi thơ-thẩn ngoài đường, trong tri đang trù nghĩ những việc chi thì ta phải làm vậy, ta phải làm sao, chợt thấy bóng chữ-trơn bên cạnh tửu lầu: « thanhnhân độc tính » (清人獨醒) tác-giả cố ý nói rằng: thiên hạ họ khờ-ý cũng rượu mà bỏ cũng say mê tết, ta đây nỡ nào lính tào mất mình.) Ấy là cái của tuyệt-thú của tửu-gia vậy.

Khi cái người đang đi lẩn thẩn to-thơ mà đang say tính, đang nghĩ-ngợi, trông thấy bên chữ như thế bên cạnh tửu-lầu, rồi đi-giả có hiểu người ấy trong tính-thần họ ra làm sao không? Có lẽ cũng tự-nhiên hiểu được cái cảnh trong của người ấy con bấy giờ. Nghĩa là con con mắt họ trông thấy bốn chữ « Hồ nhân độc tính » rồi, thì tính hồn họ nó bắt quay vô đó, thì tính hồn nó bắt ép một cái rất lẻ-lẩn, làm cho khép cũng không mau kịp nổi cái người mới trông bốn chữ « Hồ nhân độc tính » mà nó liền đi ngay cho thân-kinh-hệ, lanh qua đến xương sống, rồi cái khí lạnh ấy nó xung cao lên đến yết-hầu, bắt ép mới có thể đặt-biệt, nước mắt, nước giãi bao nhiêu cũng đưa tuôn ra tầm tã. Con bấy giờ nó có cái thâm trầm mà lại khoan-khoái là kỳ. Cái đó là cái khí rất có nghĩ-lực, bao nhiêu hào-quang trong con mắt cũng phải lóng ngay vào đấy, bao nhiêu sự lo-lắn dưới hai cái chơn cũng phải bước ngay vào đấy — Đến đây tức là cái thế-giới cực-lạc, không còn tư-nghĩ nữa.

Muốn biết cái sung xướng trong tự-thể ấy nó ra làm sao, không phải mới cái khi (anh tử xướng sống xung tên yết-hầu bắt uy bắt khạc đó là đủ, cái sung xướng hầu còn xông lên đến cái miệng nó bắt hô lên một tiếng rất vội-vàn.

(Còn nữa) Trung-Trực

Vô-tuyến điện

Paris ngày 22 Février 1923.

Ai tin

Ông Delcassé ta thế tin-tin ở thành Nice.

Phòng Lão-nghị

Ông Doumergue được cử làm nghị-trưởng phòng Lão-nghị. Ông được 142 tiếng thăm, còn ông de Selves thì được 133 tiếng.

Bordeaux, ngày 24 Février 1923.

Một bài diễn-thuyết

Ở phòng Lão-nghị, ông Doumergue đắc cử nghị-trưởng có đọc một bài diễn-thuyết ý-tứ muốn cho các phe chánh-trị đồng một lòng to về chánh-sách hòi-thương và tiết-kiệm.

Cuộc dồn binh ở sông Ruhr

Ta chẳng nên nghe những lời đồn huyễn của A-lo-mãng bày ra, chưa chi tự ái nhọc để cảo gian cho bình Langsa tân nhập hiếp đáp dân chúng. Chuyện sau nầy đủ chứng lòng gian của A-lo-mãng.

Tại Düsseldorfer, một người Hà-lăng chụp lấy bắt bông, làm bình giả rằng bình Langsa bắn dân A-lo-mãng là dân lương thiện. Quan võ biện Pháp phải hỏy tờ thông hành phát cho tên ấy.

Chánh-phủ A-lo-mãng có Đông-trí cho các thành-phố rằng những người giúp công cho binh Langsa và binh Bạnh-giới thì không được ăn phần trong số tiền bồi quyên và không được binh Langsa bắn phần tiền trợ-cấp trong khi thợ bị bớt.

Những quân cảo của Chánh-phủ A-lo-mãng gởi đi ngoại-quốc đặng xung-tung A-lo-mãng chỗ lân xa-lắc của chư-quốc đều bị bắt ở.

Tại thành Essen, binh Tuần-cảnh có được lịnh cấm bắt. Lại đay đường giáp công cho binh Langsa.

Để khỏi sự cách dịch viên-chức A-lo-mãng sở Thương-chánh. Những chỗ khuyết thời bổ người Langsa hay là Bạnh-giới vô thế.

Ông Stinnes

Báo Rele Pahne báo tin rằng nhà kỹ-nghệ A-lo-mãng Hugo Stinnes mua có 500 ngàn đồng dollars phiếu trái của nhà bàng Chánh-phủ phát ra.

Huế-kỳ

Bản Ký-viên ngoại-giao ở phòng chúng-nghị Huế-kỳ bắt đơn của hai vị đại-biểu Hernick và Dokhohoma xin bược Langsa phải mau trả nợ cho Huế-kỳ.

Kỷ-niệm ngày lấy thành Douaumont

Nhơn dịp A-lo-mãng an lễ kỷ-niệm ngày lấy được thành Douaumont, là ngày 26 Février 1916, quan bài Périnard là người hay ra cảo: Những người chánh đảng đã (Thượng-Nghị-viện) nói rằng sự đó nếu tay Douaumont, Hoàng-đế A-lo-mãng khoe rằng là công-trận của mình, kỳ thiệt là một sự giả dối, A-lo-mãng đùng dịp binh Langsa gởi qua Sarre binh Jouvers ra đến cho binh Pháp làm tin mà đoạt thành.

Bịnh quan Thống-soái Lyautey

Bịnh quan Thống-soái Lyautey được giảm một ít cho nên các lương-y định việc mổ-xẻ lại. Con chúa xứ Ma-rốc thời ba chỉ ấu cho các nhà thợ đọc kinh cầu chúc cho quan Thống-soái lành bịnh.

AI CÓ BÀI THUỐC HAY?

Trách những người bất thuốc á-phiện là phần nhiều hay khuyên tránh bỏ, mà từ xưa ít ai có bài thuốc hay, để rao cho người đùng uống bỏ á-phiện. Nếu có thì tính những bài thuốc phá đến đôi người muốn bỏ thuốc chịu vật-vã không nổi nằm bẩy ngày. Vậy xin ai trong lục-châu sẵn có bài thuốc bỏ á-phiện thiệt hay, uống bỏ nội trong hai ba ngày mà không vật mình phá mấy, thì nên gởi đăng báo cứu đân. Ấy cũng là một phương làm phước, làm lành, hơn chứa vàng để cho con cháu; lại đăng danh lưu; vì người đăng bài cứu-cấp mình mà bỏ á-phiện đặng, thì để tên mình lâm kỷ-niệm.

Cho tòa, xin phải chỉ bảo cách đùng mình bạch.

Báo L. T. T. V. sẵn lòng ấn hành các bài thuốc trừ á-phiện của Lục-châu gởi đến.

Đông-pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Ngan

M. C... Jean Baptiste ở đường Eglise, Cho-quán bị giết qua tôa (tại ngoài hầu tra) vì tội đánh ông quan hai.

Điểm giựt của Tàu-kê

Võ-thị-Cho tào-kê số 72 ở đường Hamelin vào đơn thưa một con điểm tên là Ng.-thị-Nạo vì tội sang đoạt vòng vàng giá đáng 150 đồng.

Uống 2800 lít rượu

Hôm 11 tây tên khách Trương-minh ở đường Hamelin giao cho tên Trần-v.-Tánh làm tài-công, chở 100 thùng rượu ở Binh-ây đi Bạch-giá.

Qua 12 tây ghe ở Binh-ây đi Rạchgiá, đến đường tên tài-công sực nhớ lại ngày Tết nên sanh tâm gian-giảo, ben đâm 28 lít lấy (tên L.m như thế cho đi tới Long-biên (Longxuyên) thì 10 thùng rượu đã cạn.

Thấy việc ngày sau ra thế nào rồi vớ chồng phải bồ ghe, trốn đi mất.

Lang thầy ghe bồ thống-nhơ làm ăn kết, chẳng mới hay ghe của Trương-minh, nên Trương-minh bắt thường rượu cho hãng rồi vô đơn thưa tài-công Sơn-đâm bắt đặng tên Trần-văn-Tánh tại Vinhlong. Hôi ra thì tên Tánh nói phải thì nói, biện giải phải ở khám chờ Tòa xử.

Tòa Tân chớ gì

Cách một ít lâu đây có hãng buôn đốt đơn vào thưa tên *La-hà*, nhưng mà không thấy tên *La-hà*.

Nghe nói tên *La-hà* thiếu có 60 ngàn bạc nợ.

Tiền-k iếm khắp nơi chẳng thấy tâm đan chi rào, nên chân là tên La-hà đã xuống tàu đong về "Thùng-xâu" rồi.

Thọa Thọ...ạ Thọa

BIÊNHOA — Thọa là gì? cái tiếng thọa là thế nào gọi là thọa? Nghe cái tiếng thọa,sao mà ghét cay ghét đắng, ghét muốn bổ ải cho xu người nói tiếng đó năm bẩy ngàn thước, mới là vừa lòng tôi. Cái tiếng thọa thường hay ở nơi chốt lưới của quan võ học, chớ cón người nào nhỉ chẳng hề khi nào nói đến cái tiếng đó, cái tiếng thọa không có nghĩa lý gì cả,ma sao lũ nói khi tôi thấy cái quân thất giao đó hề thấy có nào ăn mặc sạch sẽ bảnh bao thì gọi là thọa; bắt kể là người tử-tế cũng vợ ông nầy ba kia; hễ ăn nào bao đã mang đồ thấy vừa lòng muốn chọc ghẹo thì kêu là thọa. Thiệt cái tiếng chi ma làm cho người bưng tai điếc ốc, không hiểu gốc ở đâu mà bày ra cái tiếng dị kỳ như thế.

Thế là đang gặt vậy ai có ý muốn đọn miệng nói cái tiếng *Thọa* đó xin phải biết nghĩa là gì!

BÁCH-THỦY Dosai

Ở tù mà còn hoành hành

BIÊNHOA — Đã bị thân day-đọa mà còn tranh cái tiếng *Anh chị* nổi gì? như bữa qua rồi lối chừng 5 giờ rưỡi,trong khám giam ngục tiếng la-ó ầm-ỉ của nào đông cả Châu-thành. Có lính khay đến rần rần hỏi ra thì mới rõ là vì một tiếng *Anh chị* mà làm rầy. Chẳng là nói giống cùng nhau, tranh hơn thua lớn nhỏ mà làm chi đây, rồi ăn gợn lạc ngũ cách sô mà than phiền. Bỏ cái tiếng *Anh chị* đi là hơn.

Dosai: THỦY BẠCH

Rầy rà

TÂNAN. — Có ten bạc ghe chài ở đâu lên tên chi không biết. Tối mùng-một lên bờ ăn Tết, sanh cuộc, ẩu rầy ra với tên Van (boy) nên gây ra đánh lộn rồi rủ giao nhau ầm ĩ lên bị bịnh. Có mới vào bót, chớ biết Tết sẽ phúc bàm cho tên Mytho.

Xe-hơi uống nước

Ngày 21 Février 1923, lúc năm giờ chiều có một cái xe-hơi số 1814, hiệu Citroën, ở Saigon về xuống độc cầu (Tânan) không chịu đi đàng ngay, nhà đàng thủy nhào xuống, làm chết xe phải lôn 20 người bạc đặng mướn người trục lên.

Cùng xe hơi

Auto 19 đi Saigon về, tại sốp-phơ vô ý, tên gặt công đồng cũng ma tên sốp-phơ bắt đem cớ chạy đua, trên xe có ông trương tiên! Cũng may không hại người, song kẻ đến hư hao chút ít.

Xe máy

Ai đó? Anh vô nghiệp nghề mướn xe của M. Đồng, 2 ngày không đem tiền trả mà cón mượn luôn xe là khác, may chủ còn hên! — Năm mới! Gặp cậu ta chào rồi hỏi sao mấy ngày rồi có nhân xỉ. Có hỏi đã bằng cớ làm giấy giải qua tôa. — Đừng chơi vậy xấu lắm mà!

Lăn vô mùa lân ruột lì đâu

Chiều hôm qua có bọn lân khách-trẻ ở (Tânan), tên Thả-thừa mua bị mấy tiệm buôn đốt phá phiếu; nên lân-ruột giận buồn lơi không phải; dân Thả-thừa nổi tên hăng ra đã lân ruột lì đâu. Quan quản cón đang tra xét. Vụ nầy sẽ quấy phải sau sẽ biết.

Đang nhơn hành đánh mỗ

Có tên Hương-quản Thì và tên Thông ở làng Dương xuân, ba ngày Tết ông men hành, nên vứt mỗ ra hờ đánh chơi, người lân cận chạy lại la rầy anh ta bết đem mà có việc thanh-niên. Xây đâu có lính ông quận Binh-phước đi tuần ngan qua nghe mỗ chạy đến ma không có sự chi cả, bèn biểu tên Hương-quản dùng dánh nữa, anh ta lúc ấy không nghe cón ấp lại đánh nhằm tên lính Cô. Lô! Sự khão ồ làng bắt giải ra quận. Quan quản ta ư tờ gởi qua tòa trị tội ông men.

Chó điên

Ở Binh xuân, có tên Lâm-văn-Hai, 9 tuổi, bị chó điên cắn sẽ cầu không biết, bèn đưa nhà-thương quan thầy binh nghiệm rồi cho giấy lên nhà-thương chạy-quan điều-trị.

Ông Bốn mạch, bà-hỏa đốt nhà

SÓC-TRANG. — Từ ngày thấy đặng ngon lửa vô tình đốt rui mười-sáu cặng nhà là và có thiêu lươi một mảng, nên thiên-hạ, ai mà cứ ôm ấp hai chữ dị-đoan, thì càng lo buồn nhiều hơn. Vì họ nghe đồn bà-hỏa mới ha sanh đăng nam-nhi (con hỏa) tiếng đặn bắt tử thị thanh, đồn đến chốn chôn-quê, đã vậy lại cón nghe đồng Bồn đạp đồng cho nhân dân hay, bà-hỏa cón muốn kiếm con nữa! Nghe hầy nhiêu đều, tôi ngước mặt lên trời cười đài, trách ít ai chiêm ngiệm, suy cho tôi, biết cho cán cái lẽ tự nhiên của tạo-vật; mà ba trời nắng gắt, nên nhà là chính là một miếng mồi ngon của ngọn lửa, hồng; nếu nhà là nao bao hàng hiêu sao cho khỏi cháy rụi! Nếu cháng vậy cũng phải trên trụa, nên nghĩ một đều nầy rồi sẽ tin là phải chi trời đang mưa xối xả, mà nhà bị cháy tiêu, thì cũng nên nhận lời ông Bốn, là lời chơn chất, và nhiu bà-hỏa anh linh; muốn cho chắc y bắt tuận là việc gì, chẳng lựa là bắt tai; sách có câu: Hữu phòng vô hoạn; nên chẳng có gì linh hơn cán phòng, ai lính thinh cách nao đã nữa day tôi làm ruộng thất mùa, mà tôi không phải người làm ruộng lấy chi mà thất, mà nếu tôi phải mà làm ruộng không trồng, thì thất, hai lẽ cũng thường tình.

Tôi nhơn chăng có sự gì thiết yếu bằng chiếm gia, chẳng chi khốn nạn bằng cháy nhà; chẳng chi đáng hơn bằng cướp phá,— thủy, hỏa, đạo, tặc, là bốn mối xứ lòng cho người, nên ai rủi gặp thì phải than Trời, trách Đất.

Mới day có nhà A-xiêm ở gần lò heo, là một cuộc giang nhà ấy, bếp lò sát vách, nên ngọn lửa tạp qua phải cháy, khói đã lên ngút ngút, nhà cống sở bồi trông vang vậy, trí lo lên tui có tuay kỳ Thiện gặp việc trường tôn, tính tao gan đa, nhẩy thượng lên nóc nhà, và ba bốn người phụ lực chuyền nước, nên dành đó bà-hỏa. Lửa đây, không đùng nhưng mà cũng làm cho ban cận hộ nhà nôn ổi chơi hết mệt lúc! Đang khen tiấy Thiện, cái đều sớt sáng của tuay làm đang cho nay, mới quế đợt ei cu tục *như cón lân*. Xin nhắc lại ai nấy phải rang cán tuân cho lắm! Lếp phải cho xa vạch, nước xách đầy giẻ. Tội ai làm ấy chịu, đã danh, ngài nói hai lý cả xôm, như tuổ ngài có *ngay đáng biết bao hay không!*

Kim-đi-VÀNG.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HƠI NGƯỜI ANNAM

Cho mượn lại thuốc của Người quốc với thuốc Rượu Algérie ở Tunisie Lorgan. Đã biết lợi thuốc rồi mà thuốc

trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quả thiệt là đồ thổ sản Đại-pháp và chẳng có thể thuốc nào mạnh bằng. Hãy cho mua thuốc hiệu "Trait-d'Or".

Vác tiền chuộc danh

SÓC-TRĂNG — Có tên Tỷ đến tiệm Phước-Nguyên ở đường Đại-soái, đặng mua một cái xe máy nhưng mà giá cả thế nào! Cái lẽ làm sao! Bèn đổi chỗ tiệm Phước-Nguyên lại nói rằng: Giá mấy trả đó, mà mua con Ngọc-hành của tao chưa đặng đâu.

Tên Tỷ tức mình, đã có tiền mua, mà còn bị sỉ-nhục, nên đâm đơn kiện và xin tòa chiếu theo luật hình, điều lệ 471, chương thứ 11 định phạt từ một quan tới năm quan tiền vạ; tội phạm danh giá người!

HỈ TÍN

Chẳng có chi vui cho gia quyến tôi và tôi, bằng nghe tin người biền nội trợ của M. Võ-văn-Bách thông ngôn điền sanh con sự nhà thơ Chợ-lớn, mới ba sanh đặng mốt gái tại nhà bảo sản Gô-công, mỹ hiệu là Marguerite Võ-lương-Thành, bốm ngày 22 Février.

Monsieur Võ-văn-Bạch vẫn là bạn tri âm.

☆☆☆

Thật là xứng đáng

Mới đây nhà nước có cấp bằng cho ông *Tô-của-Trường dit Giải*, nghị-viên địa hạt Hội-đồng ở Tân-đức, làm Trị-huyện hàm.

Xét ra cho kỳ thì công-nghiệp của ông *Tô-của-Trường dit Giải* thật là xứng đáng, là vì ngài làm làng 15 năm từ chức Xã-trưởng lên tới Hương-chủ, và lại làm 14 năm Hội-đồng địa hạt. Ngoài ra ông *Tô-của-Trường* có lập tiệm buôn bán tại Mytho và tại Cantho và lập ra công-nghệ khác thật là có công vang nhà kinh lẫ xứ ta. Nên nay ông *Tô-của-Trường* lục kêu là ông Hội-đồng *Giải* đặng cấp bằng trước hàm Trị-huyện thì ai nấy cũng đều hòn hở vui mừng và chúc cho ngài vạn sự như ý nguyện.

☆☆☆

Kỳ giữ M. *Nguyễn-minh-Bá* instituteur CHOLACH.

Xin ông gởi thơ coi cho biết adresse ngày trước của ông đặng bổn-quán sửa lại y như lời ông muốn.

Gia truyền truyền

Thuốc rượu trị bịnh Thiên-thời

(Kỉ thai)

Sa-sâm 3 lượng, Thương-truật 1 lượng, Cam-thảo 1 lượng, Trần-bì 1 lượng, Phục-linh 1 lượng, Trư linh 1 lượng rưỡi, Trạch-tả 1 lượng rưỡi, Hương-phụ 2 lượng, Phụ-tử, 8 phần, Nhục-quế 1 lượng, Ngô-thù 5 phần, Hoắc-hương 1 lượng, Hậu-phát 1 lượng, Bạch-truật 2 lượng, Mộc-hương 5 phần, Chánh-hoài 2 lượng, Chỉ-xát 1 lượng, Y-dĩ 8 phần, Bạch-thược 1 lượng, Mốc-qua 7 phần, Bạch-đậu-khấu 1 lượng, Ngô-chu-du 1 lượng, Thục-địa 3 lượng. — Vị Thục-địa để riêng xát cho mỏng, cân 22 vị kia tán nhỏ để rượu vô khap đặt lấy mỏ hồi, cũng như bộ đại rượu vậy.

Cách dùng coi ý sau nầy:

Từ 3 đến 10 tuổi, 1 chén mãi trâu chia 5 lần mà uống; từ 10 đến 20 tuổi, 2 chén mãi trâu chia sáu lần mà uống. Từ 20 đến 60 tuổi, 3 chén mãi trâu, nửa lần uống nửa chén. Bằng uống rồi mà còn thấy tả nữa, thì phải uống thêm y bực đó; bởi thuốc chưa thấm hoặc là chưa vừa sức bịnh, đừng tưởng rằng thuốc đó bổ chạy mau khác mà cho uống thì hại to, — Chứng hết thổ tả, kẻ đau mới biết đói bụng, thì mới nên cho ăn chứng 1 muỗn nước cháo lỏng, cách 2 giờ không hề chi, thì cho uống một muỗn nữa: uống 6-7 lần nước cháo mà thấy khỏe trong mình thì sẽ ăn một muỗn cái cháo, cũng cách 2 giờ mà không hề chi, thì ăn một muỗn nữa; ăn như vậy trọng vài ngày thì mới dám ăn gia bội. — Nếu uống nước cháo ma phát bịnh lại, thì dùng rượu nếp, như khi mới khỏi ra; cũng uống theo tuổi, « tuổi nào bực nấy », còn «nhỏ thì cũng dùng như trên đã dạy đó.

Y tou nầy làm ra tại chùa, đã cứu nhiều mạng.

Vợp bẻ. — Rượu nầy hớp hay lắm. Lấy sĩ hay là giỉ sạch nhưng rượu cha xai cho mạnh cả và mình thì bớt lạnh, hãm lạnh quá thì dùng giỉ sạch rượu nầy ấu ấm vất rảo, cầm cả mình và trùm mền cho kín thì nhẹ.

Khác nước. — Hòa rượu nầy với nước tra đậm cho uống, rồi xát nhơn-sâm mỏng mỏng rang với một mâm nếp giỉ, coi vừng đem ra đỡ vô thố và một lát gừng lát, 3 mỏn vao thố, rồi đổ nước sôi vô chừng cách thấy một lát đem ra để cho người uống thì hết khác nước và nước cụt nữa.

Bi đát. — Đàm một cô hành luôn và lê 1 cái á-phiện trộn vô, đắp trên đi, thì đi đặng. Còn bi-cứt thì đám tạo-giác với Nhơn-tạo, rây ra bột rồi thổi mặt ông cho thấy tỏi, nước xuống bỏ hội 2 vị Kỳ-nữ mà, vô lọn rồi lăng trên bọt ấy, đức vô lỗ đít, thì là đặng.

PHẠM-CÔNG-CẦN.

TÒA TIÊU HÌNH SAIGON

Cảm phạm tật

Xử ngày thứ bảy 24 Février 1923

Lý-văn-Trong gọi là Cao can về tội gian-tham lĩnh một năm tù; tên Nguyễn-văn-Cương biệt danh Lang đồng lỗa được tha bổng.

Cũng vì lông không ngay nên Đinh-văn-Hoan bị phạt sáu tháng tù.

Rượu lậu

Lê-thị-Hão tức chưa bắt được, Lê-văn-Tuổi, Nguyễn-v.-Thiệt cũng đào-tẩu, Ng.-thị-Lê, Huỳnh-văn-Vinh, Ng.-thị-Lầm và Ng.-v.-Thiệt bán rượu để bị phạt vạ từ 500 cho tới 2.000 quan, chưa thấy lời mà thấy thâm vốn rồi đó. Nếu không chống án thì còn một lẽ chay tiền mà nạp cho Nhà-nước.

Công-văn

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, 9 Février 1923.

To-van-Kinh, có bằng cấp sơ học, được bằng làm trợ giáo hiệu bổ kể từ ngày 1er Mars 1923 và giao tùng quyền quản lĩnh Soctrang.

Trần hương cả thảy nầy khỏi trừ phần hưu trí và các tiền phụ lương thì vẫn công nhơn làng nào thấy nầy ở đây trở lấy.

☆☆☆

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 13 Février 1923.

Được cấp bằng vào hàng võ bổn quốc ngạch nhì số kiểm lâm Nam-kỳ.

Chức lĩnh hàng ba:

Nguyễn-công-Hoản Điều là Quan, nº mle 385 có bằng cấp trường canh-nông và trồng cây ở Bencát, thế chỗ lên lĩnh hàng sau Nguyễn-can-Hon, nº mle 292 bị cách.

☆☆☆

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 13 Février 1923.

Trần-văn-Đính kêu là Vinh, thì đầu hôm ngày 6 novembre 1922, được cấp bằng làm thầy hậu bổ các phòng văn soái phủ và các tỉnh Nam-kỳ, và giao tùng quyền quan Đốc phòng vào ở soái phủ đặng giúp việc nơi Phòng nhì từ 8 vào số ông Trần-biện hạng nhơn Trần-văn-Khá xin nghỉ.

☆☆☆

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 10 Février 1923.

Mấy tên cựu vỗ sĩ đã ông thì cấp như theo đây:

Nguyễn-văn-Thinh cựu cai nº mle 424.
Đỗ-văn-Hien « « 426.
Phạm-văn-Hat « « 426.

đều được cấp bằng làm lính hậu bổ sở mật thám.

Tên Mai-văn-Quí nº mle 477, được chấm hôm cuộc thi ngày 4 Décembre 1922, nay được cấp bằng làm lính hậu bổ sở mật thám.

☆☆☆

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 10 Février 1923.

Thầy dạy về Huỳnh-văn-Cus, đang giúp việc tại trường Vinhlong, nay rút về dạy nơi trường sơ học ở đường Richaud (Saigon).

☆☆☆

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 10 Février 1923.

Ông Quản hạng nhứt Nguyễn-v-Hiau, sở đốc lao Ilah Cast ho, nay giao tùng sự quan chủ lĩnh Travirh, thế vào số thầy An-hữu-Hau, surveillant de de 1re classe, xin thôi.

Kính lời cho Lục-châu chư quân-tử đặng rõ rằng: tại tiệm có bán kiểu chụp hình hiệu LUMIÈRE và JOUGLA thứ 13 (18) 9x12, 13x18, 18x24.

ĐẠI-ĐỒNG

bạc-lẻ-sư, thợ trồng rằng, chụp hình chụp ra lớn

ở đường Duperre số 49 và 51 Saigon

Ai muốn MUA SỈ (*EN GROS*) những hàng TƠ, LỤA BẮC-KỲ, (*Soieries du Tonkin*) cho được hàng tốt, giá rẻ, nên viết thơ mau mau cho tiệm.

Maison Tonkinoise

ĐỒNG - THÌNH

4, Rue de la Soie Hanoi

Thời sẽ được lời nhiều

Ai muốn lấy kiểu (Echantillons) hỏi giá tiệm Đồng-thịnh ấy cũng trả lời tử tế.

Ngày 27 Février 1923

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Bán ra	Mua vào
Kho bạc	2.36	
Ngân hàng Đông-Pháp	2.16	
Ngân hàng Hongkong Shanghai	2.25	
Ngân hàng Charteyed	2.25	
Đã đi Décrets de la Banque Industrielle de Chine	2.25	

Quốc trái Đông-pháp...0$250

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 20 Février 1923

Vạ lợi 3 %	22	95	Vạ lợi 5 %	1000	99 15
Vạ lợi 3 %	1000	74	50	Vạ lợi 4 %	1000	87 35
Vạ lợi 4 %	1000	61	80			

MÃ CÔN

Giá thác cho đến ngày mồng Giêngtây năm trước lại

Vinhlong.	4.000	4.00
Bà-rịa.	4.00	4.00
Vĩnh-long.	4.00	4.00
Cần-Thơ.	5.00	5.00
Sóc-Trăng.	—	—
GIÁ thường thường bán trước.	4.00	5.0

TÀU SẮP TỚI

Chiếc *Désirade* ở Marseille sẽ tới ngày 2 Mars.

Chiếc *Angers* ở Yokohama Thượng-hải, Hương-cảng Haiphong sẽ tới ngày 25 26 Février.

TÀU SẮP ĐI

Chiếc *Oranoque* sẽ chạy đi Bắc-kỳ ngày 23 Février.

Chiếc *Lieutenant de la Tour* và Haiphong ngày 2 Mars

THỊT LÀ RẤT HUÊ-DẠN

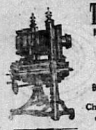

T. MORISE

NHÀ CHỤP HÌNH NHỨT

31, Place Gambetta

(cũ chợ cũ)

SAIGON

ĐỒ CHỤP HÌNH ĐỦ THỨ

Chụp hình tại chỗ và đến tại nhà tùy ý người muốn.

LỜI RAO

Tôi là Madame Phạm-văn-Thanh Antoine vợ của M. Phạm-văn-Thanh làm lời rao nầy: Kể từ ngày hôm nay là mồng sáu tháng giêng, năm Quí-hợi (nhằm ngày 21 hàng Février 1923) nếu có ai cho M. Phạm-văn-Thanh vay tiền bạc thì tôi không biết đến.

Cho quán le 20 Février 1923

Madame Phạm-văn-Thanh

PHARMACIE PRINCIPALE

Của ông L. SOLIRÈNE, quan dược-sĩ hạng nhứt ở đường Catinat và đường Bonnard trước nhà hát Tây, Saigon

RƯỢU THUỐC TRỊ BỊNH THIÊN THỜI

ÉLIXIR ANTICHOLÉRIQUE HOLBÉ

Đã nhiều năm rồi thiệt là hiệu nghiệm

CÁCH DÙNG

Một là phải dự phòng trước:

Trong cơn có thời khí, muốn tránh khỏi bịnh dịch, thì phải uống trước khi ăn cơm một muỗng cà-phê *Rượu Anticholérique* sớm mai và chiều cũng vậy.

Hai là: Khi chữa bịnh:

Khi bị thiên thời rồi (ấu tả nhiều lắm cũng là mệt mỏi bết sức) người bịnh phải uống một muỗng cà-phê *Rượu Elixir Anticholérique*, cứ một chặn 10 phút đồng hồ thì uống một muỗng hay là 5 phút cũng đặng.

Lại nữa, phải thoa rượu chế cho nhiều cả mình người bịnh. Rồi thì cho uống cà phê hay là trà tàu nóng, phải pha rượu Rhum, rượu Manh, hay là rượu Anne cũng đặng.

Thuốc rượu *Elixir Anticholérique* mình chữa bịnh thiên thời lắm, lại là cho người bịnh mau mạnh.

Mỗi người nên mua một vài chai mà dự phòng đặng khi nào có bịnh thời khỏi lo rối.

Giá mỗi ve ..... 0$50

Có mua thuốc nầy phải coi cho kỹ có tên SOLIRÈNE, và hiệu con rồng có cả chữ kèo làm sự giả mạo.

SIÊNG

Muốn nhẹ bớt và mạnh tuyệt thì nên dùng thứ thuốc điếu văn rồi hay là hột hiệu Espic

2F. 25 một hộp

Trong nhà bán đủ và tại SILLAZARE *20 PARIS đặt có bán*

Xin nhớ cái ký tên J. ESPIC ở trên mỗi điếu thuốc

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE ET INDUSTRIELLE

Opérateurs sortant des Ses Maisons de Paris

KHÁNH-KY & Cie

THỢ CHỤP HÌNH ANNAM KHÉO NHỨT

54, Boulevard Bonnard, 54 — SAIGON

Téléphone N° 410

TRAVAUX D'AMATEURS

PORTRAITS EN TOUS GENRES

Pose par tous les jours à l'atelier et domicile

PHOTOGRAPHIES SUR ÉMAUX

Portraits dessinés à l'encre de Chine sur papier Bristol

TRAVAUX D'ART

CHARBON AQUARELLE GÉLATINO

Reproductions artistiques très soignées

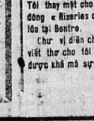

DƯƠNG-DIỆN

Marchand de Meubles

Rue Catinat 109-111-113

SAIGON

Tiệm tôi có bán các thứ giường đồng và giường gỗ sắt theo kiểu mới.

Bàn-Ghế đủ thứ và tủ có kiến cùng đã chạm-trổ theo kiểu kim thời.

Xin quí ông, quí bà sản lòng đến tiệm tôi xem thử.

Đây cũng có bán các thứ kiểu hàng bàn-ghế thiệt hiệu (Thonet).

CÁO BẠCH

Kính lời cùng chư quí vị điền chủ đặng trường. Tôi thay mặt cho hội nhà máy xay lúa ở Viễn-đông « Rizeries d'Extrême Orient Saigon » mua lúa tại Bentre.

Chư vị điền chủ ông nào muốn bán lúa, xin viết thơ cho tôi mà thương nghị, bán giá đã được khá mà sự tiện lợi lại chắc chắn.

Nay kính

NGUYỄN-DUY-HINH

Thành-hóa Mocay.

XE-HƠI SỨC 10 MÃ LỰC

HIỆU: De "DION-BOUTON,,

là thứ thạnh-phát hơn hết

Mới chở tới thứ xe đi chơi (*Torpédos*) đã chỉnh đốn lại

Hạ giá nhiều lắm.

CÓ BÁN TẠI: BERTHET, CHARRIÈRE & Cie

TIỆM BÁN HÀNG RẺ VÀ TỐT

TIỆM

WASSIAMULL ASSOMULL & Cie

TẠI SAIGON n. 36, *rue Catinat*

TẠI CHOLON : 168, *rue des Marins*

Xin quí Ông, quí Bà cũng các Cô, khi nào đi Saigon và Chợlớn, hãy ghé tiệm tôi chơi cho biết — Hàng đủ kiểu, rất tốt mà giá rẻ — Chúng tôi lấy làm hân-hạnh mà rước quí khách.

KÍNH ĐỐN.

MULFORD & Cie Philadelphie

Pastilles à la Menthe:

Mau hường, Mầu tiêm

Có trữ bán tại hãng E. MEUMANN, *56, đường Mac-Mahon Saigon.*

LỜI RAO

Tại Longhải mới cất hai cái nhà cho mướn cả: villa Bellevue, nhà vạn-đa 3 cửa, 7 đồng thì đã xe-bơi và bồi. Trong nhà đủ đồ đồng, giường, nệm, ván, ghế, ly, chén, đĩa tây và annam, khán bàn, ván ván đủ hết.

Có đèn bengies, đèn carbure và đèn đầu lửa đủ thứ, người muốn phải sắm bougies và carbure, chỗ cho mướn sẽ chịu đầu lửa và cải đặng cho người muốn, mà nếu ăn tự ý mình.

Giá mướn: 5 người đầu mỗi người 4$00
25 người kể mỗi người 3.00
Còn như trọn tháng thì 90 00.

Ai muốn mướn hoặc đến Long-hải hỏi người giữ nhà, hoặc đánh dây thép trước cho M. Pierre TIÊN, *Baria.*

CHỦ ĐIỀN!
NÔNG GIA!
CÁC NHÀ CÓ XE HƠI!

Các mấy gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm xe hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp; Làm các mấy nhà rèn của mà-tư bằng thép, gang, đồng, đồng bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến:

FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE

Tại Khánh-hội, Quai de la Marne

Dây thép nói 85 mới đặt.

Làm kỹ-càng lắm, có lấy thợ chuyên-môn ở các xưởng hãng khác bên Pháp-quốc kiểm điểm công việc làm.

Pharmacie Principale L. SOLIRÈNE

PHÂI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO

HÃY NHỚ CÁI KÝ TÊN: MIDY

SANTAL MIDY

(*Sản-tan Mi-dy*)

Thuốc nầy hiển và tinh hảo để trị bịnh *đau lậu*, mới cũ gì đều thần hiệu, (không có dùng thứ Copahu và không cần thục).

Mỗi hoàn bọc đều có đóng hiệu MIDY.

Buôn bán lớn số, 8, Đường Vivienne, Paris.
Trong mấy nhà Thuốc.

Có một mình nhà thuốc Pharmacie principale của ông L. SOLIRÈNE ở ngang nhà hát tây Saigon có bán mà thôi

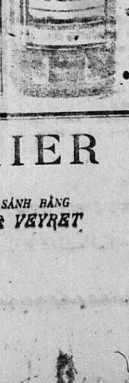

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR RIP

Vị-sanh TỬU của Lương-y RIP chế

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là trên kiện tinh thần, hết kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn mòn hễ nếng rượu nầy vô, thì ắt đặng cơ lão thành đồng, cũng vẫy trở lại, coi trẻ, lại mạng hơn xưa.

Còn con ai hết nhược, đều hà mất máu, cả huyết bạch, có chứa, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lắm lắm, da thịt đã sắn, tinh thần trên kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở đường Marin số 196, Cholon.

Bởi PHARMACIE PRINCIPALE SOLIRÈNE, rue des Marins CHOLON.

ĂN UỐNG CHẲM TIẾU
ĐAU LẮC LÉO
CỨT KHÍ
BỊNH TRÁI KÊ
NHỨT ĐẦU BỐNG

Nước suối SAINT GALMIER

Mội BADOIT

LÀ MỘT THỨ NƯỚC HƯỞT SẠNH ĐƯỜNG TIÊU TIỆN KHÔNG CÓ THỨ NÀO SÁNH BẰNG

HÃNG TRỰ CHÁNH TẠI ĐÔNG-PHÁP CÔNG-TY NẶT DANH *POINSARD & VEYRET*

(Comptoirs d'Extrême-Orient)

BỊNH MẮT MÁU
MỤN MỤC NGOÀI DA
BỊNH MỚI MẠNH MÀ LÂU LẠI SỨC
THẬN VÀ BỌNG BÓNG
ĐAU MINH NHỨT GÂN CỐT

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

NGUYỄN-VĂN-THIỆT
Quản-lý

PHÁP-VIỆT KHÁCH-LẦU
Hôtel de France
N° 157, rue Catinat, N° 157. — SAIGON

PHÒNG
Mát mẻ, Thanh tịnh
PHÒNG TẮM Sạch-sẽ, có DOUCHE
GIÁ RẺ

PHARMACIE PRINCIPALE
CỦA ÔNG
L. SOLIRÈNE
nhất hạng bào-chế sư
KỂ NGHỀ CHỢ ÔNG S. BUTOUX

Tự do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngỏ cùng liệt-quí

Đã làm phen, Bổn-báo có miệng ngôn rằng vì mục Tự-do-diễn-đàn vậy, Bổn-báo riêng để "cho liệt quí bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng hễ, cũng đã làm phen, Bổn-báo nên nhắc có chỉ bằng thật rằng tên ký dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thật của người viết bài ký; hoặc kêu tên khác hoặc tên của người khác xôm mà để dưới vào. Ấy là một điều đáng cho ta khắp nơi, mà người chưa quen lắm đến chuyện báo. Nên việc quí, mình đem đường cho mình khéo ra để giúp cho có ích lợi cho các đồng? Bổn chưa phải là khắp nhược chăng?

Vì cái tật khắp nhược ấy, gây rối, buộc Bổn-báo từ đó, những bài ở đây gởi đến, lúc kỳ không rõ, nước Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ấn hành. Lại còn những bài ấn hành trong mục này, thì Bổn-báo để trọn sự phần người ký tên gánh chịu lấy những điều cang bề gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự.

L. T. T. V

☆☆

Thầy-chùa chơi ác

Làm cho chích mắt cái nhơn tình

Thuở Lương-vô-Đế dẫn lại đây, đã chưa từng nghe đạo-chích là Siêu-tăng tinh-độ, mà đó cái xét phàm lên chốn bằng-lai, cũng không thấy sử lưu truyền, nên chưa rõ rằng đều chơn giả, mà đồng-hàng ta người thập phương cũng tế cũng đã nhiều, xem trong tam-bảo tốn hao đã không xiết kể; kẻ tu thành, người tu thì, coi lại thì đáng phụ-nữ mà bao lê phần nhiều, bởi nghe thầy-sãi nó giảng, đều du hoặc, nên đáng phụ-nữ mến đạo kính tăng lắm lắm. Bởi cái thế ấy nên thầy-chùa mới chơi ác làm cho chích mắt cái nhơn tình, gương trước mắt sao chưa ăn năn mà chừa cái thói hoặc, kẻ có dư tiền bạc, chẳng có mấy lương tâm, mà chẩn bần, chẩn tế cho kẻ khó khăn, để lo nuôi thầy-sãi trong chùa, cấp dưỡng cho lũ ác tăng ác đạo, nó đã no cơm ấm áo, lại còn thêm chuyện nọ đều kia.

Hiện đây, tại tăng Bình-đẳng chợ Ông-Văn, có một cảnh chùa đồ sộ, mang hiệu là (Khánh-lâm-Tự) có ba thầy-chùa thô-lỗ, tọa nhứt là D...., tọa nhì là B...., tọa ba là M...., ba thầy-chùa vẫn là bọn gian ác, việc phòng tinh mấy gì thì làm một cách vân-minh.

Bận thì bận hàng bạc-soạn, vật khách bà-ba, áo trắng thì bằng xuyến-lăng, chưa thì đạp giày hàm-ếch, giép-da, chơn-mày thì đánh chì, ngỏ rất bảnh-bao; thầy-sãi mà đựn tư trước chủ chàng cũng sắm đánh đồ-gần đặng phòng khi đón xuân-nữ lao nam cùng mà mộ đạo; có mê hậu đề cho thánh-ni tam cơn đêm hôm đặng mà nghe giảng đạo tu hành; nó lại có sẵn một mụ vãi cũng hay, tin lại tin quo, để nhứt hồng khi chận đàng dân ngỗ, bởi cớ nên ra việc thầy-chùa chơi ác.

Hôm ngày 3 tháng mai 1922, có một cô-vãi thanh-ni đó chừng 21-22 tuổi, vốn là học-trò của tọa nhì, ở gần khép cửa phòng, thu một lòng tư niệm, ngày tương-chao một đa không sai, đêm qui hương nhứt tu-hành niệm. Nào hay đâu ăn trong-chao mà lại tho khi âm dương, nên cô sẩy mang lấy chứng kiết tử nhâm thân, thông khổ ép vui, bề tu-niệm làm dân Phật ha sanh chào Phật. Sanh rồi đem giấu trong vườn. Hàng xóm người thấy, tr bố, mới rõ là cô nì đẻ lành; lâm cho xôm giống vỡ ổ, tâm hồi đó; rồi cuộc mới hay thầy-chùa chơi ác, làm cho chích mắt nhơn tình, có nì hỗ minh lúc bỏ xứ. Nay bật tin cũng đã lâu. Từ đây nhứng nay trong xã-hội cũng yêm lặng, còn bà sãi bình-yên, mà lũ thanh ni vẫn còn mộ đạo, ra vào của Phật. Ngày đêm qui hương niệm cũ, đâu khi sẩm sét gió chăng vô, hướng lựa mưa mây đánh đó. Mới hôm ngày 2 Janvier 1923, ông tọa ba thừa lúc ban đêm đắc một cô nì đến qui hương, vốn là vợ của một người thợ bạc, vậy duyên cá nước cùng nhau rồi lại cập theo hết một cu trai ma trốn mất; làm cho chủ thợ lâm thiết tha oán trách. Ấy là tên tọa ba chơi ác; còn tên tọa thứ nhì nghe đồn rằng rất sao với sãi nhứt, vì miếng mồi ngon, sãi nhứt không cho ở nữa, nên đã đi hôm trong năm. Bởi cớ nội gia tạo ác; còn trong thu trước nghe đồn rằng: Mấy cô vãi đánh ghen, lại với cô vãi G.... lâm đang mà đạo sáng. Lời ấy tôi chưa quyết. Hiện nay trong hai đều trên đây là trước thấy đã quá nhiều, gia trẻ xa gần đều thấu là lũ tăng gian ác lâm phen, nay tôi cảm lấy phật vàng không ăn mà có chịu, nên mới cho ai là người biết xét đời, có mấy nhiệt thành, cải ta qui chánh mà trừ lũ dâm-ô, chớ để cái loài đốt thế. Đây tôi chẳng phải thổi lông tìm vít, chẳng hàm vạch lá tìm sâu; thấy chuyện trếu cực lòng phải nói, tọa mấy có thấu tình đời. Nghĩ coi chẳng nó đề hoặc thế du dân chi thiết, lại còn tu những tăng phàm, tu những đường bạc ác gian tham, bởi vậy trong SÀI-GÒN có nói: Kẻ tiền nhân tu như rận, nó hay nút máu người ta, tu càng như ông nhuốc cha, tu càng hại còn, hại chúa.

Trương-minh-Ý.

Trường PHÙ-HUỲNH

Tựu trường ngày 2 Mars 1923 nhằm rằm tháng giêng Annam, 7 giờ sớm mai.

Cuốn «THỜI-SỰ CẨM-NANG»

NĂM 1923

Cuốn «Thời-sự cẩm-nang» là một bổn sách rất hữu ích cho mọi người, vì trong đó có: Việc chánh-trị, công-văn, sự điều-dưỡng, văn-uyển, việc thông-hành, ngày giờ tàu cùng xe-lửa chạy, viện quan quới chức giúp việc các tỉ và các tỉnh trong xứ Nam-kỳ, các Công, các làng, các nơi thắng cảnh vân vân.

Mỗi người nên có một cuốn trong nhà mà dùng.

Sách nầy nay đã gần in xong rồi. Vậy xin quí ông, quí bà, quí anh, ui có:

1° Ở các tỉnh

Gởi thơ lớp tức lên cho ông Nguyễn-văn-Của, chủ nhà in «Imprimerie de l'Union» số 157, đường Catinat Sai-gon, đặng biểu để đành mỗi người một cuốn, kẻo chẳng in rồi thì hết liền.

2° Ở thành-phố Saigon Cholon

Nhơn dịp rảnh rang, dời gót ngọc đến tại nhà in của ông Nguyễn-văn-Của «Imprimerie de l'Union» số 157. đường Catinat Sai-gon, đặng mua sách ấy trước, nếu chậm trễ thì không còn mà mua.

THUỐC HIỆU

Capsules de Santal Salolé Thomas

Khi trước ông hoàng-y Bon dereon có chế một thứ thuốc hiệu là Đông-phương Thôn-trước Santal Citrin tinh.

Trong tờ «Times» bảo tháng Juin năm 1920 trang thứ 671, ông hoàng-y ấy có làm một bài diễn-thuyết như nầy:

Thuốc nầy hay hơn thuốc Copahu và Cubèbe nếu nó có hai mà mà thêm thêm thạc, đến nếu bao nhiêu cũng không phụ ti, nếu nó rồi nói nước đái phải khác xa, nó trong nói ngày sẽ lấy hiệu nghiệm nó.

Thứ thuốc Salol các y viện đều dùng nó đã đặng 26 năm nay, nếu nó vào thì lợi thấy, bỏ thân.

Trong thứ thuốc bổn nầy có nhứt vị Salol vào trong Santal tinh làm cho hai vị thuốc nhập làm một, mà trợ lão đương cùng là bổ do-ng kết trứ trùng.

Thuốc nầy để uống tiện, bỏ vào hoàng rồi thì nước Santal.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống từ tám bổn cho tới mười bổn thì chắc lành hành lắm, bất kỳ bịnh mới gì phải mạnh-rồn.

Tại tiệm thuốc *Pharmacie principale* của ông *L. SOLIRÈNE*, Bổ-bào-chế Y-khoa tấn-sĩ và nhứt hạng bào-chế Y-sanh, ngang nhà hát Tây, Saigon, có bán.

CÁC NHÀ CHO MƯỢN XE KÉO NÊU MUỐN CẦN KIỆM THÌ NÊN DÙNG MỘT THỨ VỎ XE-KÉO

BERGOUGNAN

MÀ THÔI

Dùng thứ VỎ XE của tôi rồi Chẻ-tôn mới thấy rõ rằng nó TỐT HƠN các thứ VỎ XE hiệu khác

CÓ MUA THÌ XIN GỞI THƠ CHO:

La Maison L. DESMARQUOY & Cie

61, Rue Pellerin, SAIGON.

Ở đó cũng có bán VỎ XE-HƠI, VỎ XE-MÁY, XE MÁY-HƠI và Bandages đầy đủ cho XE HƠI CHỞ ĐỒ.

CÁC MÓN HÀNG HÓA CỦA BỔN-HIỆU ĐỀU LÀ CỦA LANGHAMLÀM VÀ THỰ THỰC TỐT.

XE MÁY ĐẠP CỦA HÃNG L. GAFFORT

hiệu « ALCYON »

SẮM ĂN FANG NHẤT

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon hồi phía mấy người Langsa đua khiến phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhất.

Còn bên phía mấy người Annam đua khiến phần thưởng thì khai trường thì *M. Trần-văn-THINH* hạng nhất, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. GAFFORT.

N° 82, 84, 86, Rue Catinat. — SAIGON

NHÀ CHỤP HÌNH

PHOTO STUDIO

mới tiếp đặng nhiều cái máy chụp hình hiệu: GAUMONT, RICHARD, LEROY, MONOBLOC, KOAKN.

Mới mình hãng nầy thay mặt ở tại Đông-pháp cho Goerg, Fournier, Simon, Beny, Thages, Francéville, Bellieni, Noel, Courvoisier, Bristallos, vân vân. Các thứ Celluloses Planchon, vân vân.

Máy chụp hình từ 2 $ 95.

Đồ phụ-tùng cần dùng đã từ 5 90

Ông đôm đề coi hát và đề xem cảnh đồng cũng FOURNIER.

PHOTO STUDIO

gần nhà hàng Continental.

SAIGON.

店陳益興金泥基貨國

Lời rao

Nay tôi xin cho các Ông các Bà đặng rõ. Tôi đặt ra đồ bằng Ka-ki-ma một giống những bít thấy - hoàn trắng hoặc xanh, và cũng có cái thứ đồ Ka-ki trang bằng vàng kiểu mới đã thứ lại có chặn bằng-nhân bên nhỏ cũng hay thấy theo lắm.

Các nơi (Thầy Thy) đồng có mới gởi qua thứ đồng-hồ ka-ki bên nhà, vì kiểu hơi quí cho máy nhỏ thì thích vì có chặn có đủ 12 hột chạy đồng, gọi Bubbo hiệu: «CYMA.»

Giá bán nào hơn gần tiệm khác nhưc chư vị khách muốn xem đồ chơi, xin tới tiệm tôi thì sẽ hết lòng tiếp rước.

Thiên tiếp hạo

KYYUN

n. 170, Rue Catinat SAIGON.

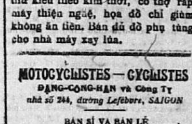

Nguyễn-văn-Chức

50, 52 Rue des Marins CHOLON

Lãnh làm nhà máy xay lúa đủ các thứ kiểu theo kim-thời, có thợ rập máy thiện nghề, bọa đồ chi giám không ăn tiền, làm đủ đồ phụ tùng cho nhà máy xay lúa.

MOTOCYCLISTES — CYCLISTES

ĐẶNG-CÔNG-HẬN và Công Ty

nhà số 244, đường Lefèbvre, SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Các đồ phụ tùng xe máy đạp và xe máy đầu VỎ và RUỘT xe máy hiệu WOLBER.

VỎ và RUỘT xe máy dầu hiệu DUNLOP (bánh 600 và 650 à talon).

Gia khí để cho xe máy dầu (có dynamo và đinh nước mạnh).

Bình nhốt khí đá để cho xe máy dầu (bouteilles Magondeaux).

Có bán xe máy dầu mới và cũ hiệu:

B. S. A. 4 1/2 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marcha.

New-Hudson modèle de luxe 1922, 2 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

new-Hudson 2 1/4 H. P., 2 vitesses, mise en marche.

Royal-Enfield 2 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

Alcyon 2 1/2 H. P., 2 vitesses, débrayage et mise en marche.

Gradiente 3 1/2 H. P., 2 vitesses, avec débrayage et mise en marche.

Nên các thứ xe máy đầu.

Sơn xe máy đủ màu.

Nguyễn-văn-Búp

(THỢ NHUỘM ĐEN)

Propriétaire du Salé-đen à Bình-nhâm

LÁI-THIÊU

Chỗ làm khéo bằng, Bombay và Thiên-an đủ kiểu kim-thời, có kiểu cho tốc muốn nói đinh lại đặng như nào vậy, rất tinh-phải đó ni, bằng nước vịn thì khiết đó. Cho nước đây mồng tây 7 nước từ 9 tới 4 lớp thiết.

Khăn đội đầu đủ mỗi khăn 3 đồng: bằng hàng Bombay - Đăng, cũng Khiêu tên thượng hạng Qui đăng xem sẽ phí tôi chịu, song phải gởi Mandat trước cho tiện hơi tôi 3 đồng Poste Lái-thiêu không đăng cách khó hăng-ngăn nghe, nếu muốn gởi Contre-Remboursement phải đến Poste Thủ-dầu-mot và gởi phần nhiều xin qui ông rõ. Cho xem đồ xin gởi thư đương nghi cũng tốt.

Bình-nhâm.

Rượu mạnh hiệu «DEJEAN» đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng **DENIS FRÈRES** *có trữ mà thôi.*

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy đẹp đẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hãi trước của ông BOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE chủ hàng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây, bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu như quan ở xa ông thuốc tây xin hãy viết thơ cho Tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÍNH LỤC BIỆN đi mất bản rồi, ai muốn mua, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, người có gởi cho không

L. SOLIRÈNE

PHARMACIE PRINCIPALE

FONDÉE EN 1865

SAIGON

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

SPECIALITÉS — PANSEMENTS — LABORATOIRE — PRODUITS CHIMIQUES — PHOTOGRAPHIE — DROGUERIE — PARFUMERIE — HERBORISTERIE — ACCESSOIRES — BANDAGES

MAISON DE PREMIER ORDRE

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông GIUNTOLI *Chủ-nhơn ở lại đường Catinat*
môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lầu
(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông dời gót ngọc đến tiệm bổn mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mai-day bằng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiếng soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiểu thiệt bằng thầy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các mung-y cũng đều nạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-rá, bông tai đủ kiểu.

Ông GIUNTOLI, chủ tiệm vàng hiệu CON RỒNG VÀNG, hồi trước có làm thợ bạc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có mướn làm hay là mướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư quí-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

THUỐC HÚT TRÁI-ĐẤT

HIỆU: « GLOBE »

NGON HẠNG NHỨT HƠN HẾT

Thuốc hút hiệu *Trái Đất* « GLOBE » đã ngon mà mùi lại thơm tho, hút không khô cổ.

Chẳng có thứ thuốc hút nào bì với thuốc hút hiệu « GLOBE » cho được; trong Lục-châu đông-bang đều hút thứ thuốc hiệu « GLOBE » cả.

CÓ TRỪ BÁN TẠI HÀNG DENIS FRÈRES LÀ ĐẠI-BIỂU

ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-Penh và Tourane

Ô-cấp du-ký

Nhờ ơn bổn-quán Tổng-lý là ông *Nguyễn-văn-Của* dắc đi chơi ngoài Cap năm ngày, nên tôi có ngu ý đặt ra hài nầy, tuy câu văn giản-dị và lại là việc *riêng*, nhưng tôi có nhứt-biện lâm việc bổ ích cho công-thương kỹ-nghệ và cho cuộc vệ-sanh ta nữa.

❦

(tiếp theo)

Bánh xe càng chạy càng xây.
Khỏi nơi *Thị-nải* tới ngay thị-thiền.
Thấy đông-đảo hai bên phố-xá,
Chợ đọc ngang thấy lạ hỏi xông.
Mới hay *Barja* chợ đông,
Annam buôn bán chung cùng China.
Chay vừa tới ngã ba nẻo thẳng,
Khiu xa xa thấy trắng một mảo.
Tới nơi mới biết là cầu,
Cầu may là chỗ ghe tàu vô ra.
Một bên lộ có nhà thương chánh,
Tân-cảng = quan đốc đánh thuế thương.
Hai sân mười chất chán chường,
Khác nào giá-tuyết xem càng trắng phau.
Xe càng chạy khi mau khi chậm,
Nhìn hai bên rừng rậm cây đen.
Trên cây khỉ đánh tán-tên,
Tiếng kêu đường thì làm quan với người.
Ba giờ mấy tới nơi cho Cap,
Xe chạy vòng mới gặp Vinh-la (Villa).
Nguyễn-Xoàn (5) đã chết sáng lòa,
Đến đây thiệt bằng đến nhà thiên-lương.
Ở bài trước nhằm đường gió biển.
Chả-nhơn mua đã trận nghỉ an,
Trưởng rằng ai có muốn ngắm,
Khó mua được chỗ đường nhân thế này
Nhà mới cất kiểu Tây xinh đẹp.
Cỏ cối đồ đẹp nghiêm trang.
Phòng ăn phòng ngủ sẵn sàng.
Đến cho phòng tắm cũng toàn sạch trong.
Mỗi vị khách mỗi phòng đọn sẵn.
Có giường nằm đã dặng nghỉ an.
Kéo nhau xuống bắt một lần,
Kẻ quần áo tắm người chân quần mình (6).
Ba trẻ nhỏ: là *Hạnh, Đệ, Nhựt,* (7)
Tâm giỡn chơi gần vực vuốt nhau.
Lớn thì lôi lội ra sâu,
Xa vài chục thước nước sâu ngang mình.
Đông thì nhảm thình thình thình bỗ rùng.
Mới biết: Trời lòng lồng trùm bao.
Thương cho mấy kẻ xách gào,
Những mông tắt bể cho mau can bờ.
Tâm một lát hết dơ bụi lắm,
Mình lại càng khỏe khoắn hơn xưa.
Thay đồ kẻ kịp, người chưa,
Xe-hơi chực sẵn sốp-phơ thúc kèn.
Dạo nói nhỏ đã chen cây rậm,
Nhìn nước Trời như đậm màu tươi.
Thú chơi cũng lắm thú chơi,
Kia nơi cảnh đẹp nọ nơi cảnh tình.
Mới xuống nằng rồi mình lên nằng,
Gần đường đất cũng không khác chi.
Thuyền ai ngoài bể đen xi,
Còn đang vui ngắm tới thì bài sau.

(5) Trước nhà có đề chữ: Villa *Ng.-văn-Xuân*, là ông quan ba vỗ, con trai của ông chủ.
(6) Đồ sắm riêng đi tắm.
(7) *Nhựt* lính ái của ông chủ *Đệ, Hạnh*, lính ái của ông *Hòa*.

(Mai tiếp)

CHỤP HÌNH NGHỀ

GIẤY THUÊ THÂN
CHỤP RA LỚN
LÀM KHUÔN

CÓ BÁN:

Máy chụp hình, kiến, giấy, révélateurs, đồ tạp dụng, khuôn, cẳng máy chụp hình, muốn, ly có khứa thước tốt, thao v.v.

Giá rẻ hơn các chỗ khác

BÁN TẠI: PHOTO-NADAL
118-120 đường Catinat

Pensionnat

HUYNH-CONG-PHAT

19-33, Boulevard Kitchener, SAIGON

Nghỉ lễ tết Annam

Ngày bắt trường: Chúa nhựt 28 Janvier 1923, ngày 12 tháng chạp Annam.

Ngày tựu trường: 7 giờ sớm mai ngày thứ sáu 2 Mars 1923, nhằm ngày rằm tháng giêng Annam.

Nota: Trường có lập lớp 1er année (cycle complémentaire), dạy từ ngày 15 Août 1922.

Học trò cũ, xin nhớ tựu cho đúng ngày.

Học trò mới, xin gởi thơ đến chỗ trước.

MUỐN TRỪ CÁC BỊNH RẾT CÓ CỦ

Thứ RẾT VÕ DA

thì hãy xông mua

QUINOFORME

bằng huờn, viên tròn hay là viên giẹp.

Một thứ thuốc chế bằng hóa-vật đã dùng trong các thuốc-đi Langsa.

Có trừ: CÁC NHÀ BÀO-TẾ-SƯ

Y-viện La CROIX

29-31, Rue Philippe de Girard. PARIS

LỜI RAO

Tôi đứng tên dưới nầy là Phan-thị-Thơ đàn-bà góa của Trương-tới-Trinh (kêu là Chín-Sự) ở tại Thủ-dầu-một làng Thanh-hòa Trung-nhứt, tổng Định-mỹ, tỉnh Long-xuyên.

Nguyên vợ chồng tôi có điền thổ và gia-sản của thờ chồng tôi và tôi đông bộ. Nhưng mà có 4 đứa con 1° Trương-thị-Liêng (Kim-Liêng) 2° Trương-Quang (kêu Tài-Quang) 3° Trương-Thành (kêu Tài-Sên) 4° Trương-Tường (kêu Tài-Xẻo) chẳng nỏ không giữ phần phận, lo chơi bời phá hư sự nghiệp. Vậy tôi làm tờ rao nầy cho ai nấy rõ: Nếu trong bốn tên con tôi đây có thiếu sự cần ai thì nó liệu trả lấy. Vì quyền thế bề tài sản của vợ phần tôi cai quản. Nếu sau ai cho nỏ vay mượn bạc tiền, thì chẳng được kêu nài tôi tôi.

Thủ-thị Phan-thị-Thơ vợ của Trương-tới-Trinh.

LỜI RAO

Tôi là Thái-xuân-Lai, bổn-đồng tổng Bình ích, ở tại làng Hanh-thông, Tri-lước (Cantho) rao cho điền hạ hay rằng từ nay sắp tới tôi không biết tôi nợ nần chi của con tôi là Thái-xuân-Kỳ kêu là Xã Bổn.

Trước khi tôi có mua vườn đất cho nó đứng bộ, nay tôi đã thưa với tòa rồi hai bên rồi.

THÁI-XUÂN-LAI

CÁO BẠCH

Kính cùng Lục-châu quới khách rõ; nay tôi mới lập một tiệm bán đồ đồ phụ tùng xe máy giá rẻ, cách gởi kỹ càng, xin quới khách cộ lòng giúp đỡ cùng mình lấy thảo bất hàng muốn mua món chi hoặc là ít nhiều xin viết thơ lại tiệm tôi *160, Rue Paul Blanchy* sẽ sắm lòng tiếp đáp.

Nhơn HUA-THỊ-TÒNG
Cycles & Accessoires
160, Rue Paul Blanchy, 160
SAIGON

HÃNG CAO-SU TẠI CẦU-KHO

LỜI RAO

Cho mấy chú có xe hơi đến cho muốn

Nên dùng thứ Cao-su pneus C.C.M. cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 9 đồng; Ống (chambres à air) 2$80 một cặp.

Tại Hãng nấu Cao-su, ở đường Doumaumont Saigon.

CHUYỆN ARAP

CHUYỆN MỘT NGÀN LẺ MỘT NGÀY

(Tiếp theo)

Bởi muốn trả hận cái bạc đen cầu chàng, nên hiện bây giờ đây thần thiếp đã có tính quyến luyến hệ-hạ rồi. Mà, hỡi ôi! Vô phước cho thần thiếp lắm, vì thiếp không thể quên chàng cho dặng. Ngày nào thần thiếp còn sống, thì trong trí khôn thần thiếp vẫn còn mơ tưởng tới sự bạc đen cầu chàng luôn luôn, sự mơ tưởng ấy làm cho thần thiếp không yên tỉnh-thần cho dặng. Nàng nói rồi thì nước mắt chảy ra, và tức tưởi lắm, làm cho vua Na-xi-ra đó-lê thấy mà cảm động. Vua nói: Ái-khanh hãy bớt cơn phiền não, mà để cho trẫm tự đắc rằng lòng chiều cố của trẫm và thì giờ một ngày một qua, làm cho khanh lần lần người ngoai đặng. Nàng đừng làm cho trẫm thối chí vì đều trẫm mong trông đó là đều dụ chồng vững sự sống của trẫm.

Vua Na-xi-ra đó-lê chẳng những nói như vậy mà thôi, vua lại vắp mặt nơi gối nàng mà nói muôn ngàn cảm tình tự khác nữa. Vua rằng hết sức mà khuyên dỗ nàng, song cũng chẳng làm cho nàng ngoai ngoai đặng. Vua lại thấy rằng vua càng khuyên dỗ thì nàng càng thêm rầu buồn, nên vua phải đi ra cho khuất mắt. Vua thà là xa nàng chớ chẳng thà vào cho nàng thấy mặt mà làm cho nàng càng thêm phiền muộn.

Bây giờ nói trở lại chàng Ap-de ra-manh. Khi nàng Xê-nép đi rồi, thì chàng nằm lăn lộn đau đớn nơi lòng lắm, không chi làm cho thuyên giảm đặng. Chàng kiếm chuyện vui mà chơi bời cho khuây lãng, song việc nàng mà tính, cứng nơi trí khôn chàng, làm cho chàng không lấy chi mà vui, cho đặng. Thường khi chàng trách lấy chàng như vậy: Khốn nạn thay cho ta, nay ta biết rằng không có nàng Xê-nép thì ta không thể sống đặng; sao khi đó ta lại phải nhượng nàng cho vua thành Mụt-xuơn kia! Người cần ta thương ta lại nhượng đi, thì có quá cái tình bằng hữu, hay không? Vua Na-xi-ra đó-lê có làm đặng như ta làm đó chăng? Chắc là chẳng hề đặng, và ta cũng tưởng rằng ngài không biết rằng ta nhượng như vậy rồi ta phải chịu rất khổ sở nơi lòng như vậy. Ngài tưởng rằng ta thương nàng sơ sài mà thôi, nên ngài không xin ta mà ta lại cho ngài. Có tình nhơn nào, vì bằng hữu, mà chịu thối thác cái sẽ-tình với một tình nhơn rất thương mến hay không! Huống chi ta thương nàng Xê-nép là thương thái quá, trong đời nầy, ai có cái lòng thương trên bực hơn hết thì bất quá cũng bằng như ta thương nàng, chớ không thể hơn cho được... Mà, hỡi ôi! cái sự đau đớn nơi lòng ta, phải đem giấu nơi nào bây giờ! Lấy gì cho ta phải vui thân vào đau khổn khổ như vậy. Ta sẽ làm nữa như ta đã làm, dẫu lòng ta đau đớn thế nào cũng mặc, vì ta bẹp bụng ta mà gây nên cái hạnh phúc cho ngài, chẳng ngài cảm cảnh ta nhiều lắm, vì lại ngài đăng hơn ta mà sắm được nàng Xê-nép.

Chàng nghĩ như vậy rồi chịu thêu cần phiền khiến xét, trọn ba tháng trời chàng duy than tiếc vì phải xa nàng Xê-nép rất yên đến cặp chàng, mà chàng không hề ăn nằn vỗ v ộc chàng nhượng nàng cho vua.

Chàng đương trong cơn thế thảm như vậy, ngày nọ xảy có người vàng lịnh quan thủ-trưởng đến hết chàng. Người đến hết nói hỏi chàng trong một tiệc rượu buổi tối vô lễ phạm tới vua, nên cáo với vua, vua phú cho quan thủ-trưởng tra xét; vì vậy nên quan thủ-trưởng dạy đến hết chàng. Quan thủ-trưởng cũng trong ngày ấy truyền lịnh tịch hết gia sản của chàng, phá tan nhà cửa của chàng và xử chàng ngày mai thì phải tọi pháp-trảng mà chịu tử tội; cũng trong ngày ấy, đã cất lên một cái giàng trước đến vua đặng qua ngày mai xử tử chàng.

Tên gốt khám hay ăn đã kết rằng mai sớm thì xử tử chàng, nên một đêm ấy vào thông tin cho chàng hiểu, và nói rằng: Ngài Ap-de ra-manh ôi, việc oan hoạ của ngài, rất động nơi lòng tôi, vì trước ngài ra ơn với tôi nhiều phen lắm, ơn ấy tôi chẳng bỏ quên, nay tôi muốn thừa dịp nầy mà đáp ơn lại cho ngài. tôi đã nhứt định thả ngài ra mà đền ơn cho ngài; ngài hãy đi ra khỏi khám đi, tôi mở rộng cửa cho ngài đi ra, ngài trốn đi cho khỏi bị cái hình phạt nó chờ ngài nội buổi mai sáng nầy.

XCVIII

Chàng Ap-de ra-manh nghe tên gốt ngục nói như vậy thì mừng rỡ lắm, ôm riết tên ấy lại và cám ơn lòng quảng đại của người; rồi chàng lại nghĩ tới cái sự hiểm nghèo của người ấy sẽ chịu vì tội thả chàng đi, chàng bèn nói:

(Sẽ xử tiếp theo).

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

Hội nặt danh vốn hơn 25 triệu quan tiền Langsa tiêu đồng tốt số

Ở tại SAIGON, đường Belgique, môn bài số 15. — Nhà máy xay và kho trữ ở tại CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIỮM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — CHỞ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

Trước khi bán lúa, xin hỏi bổn hiệu; nếu vì điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu, bổn-hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — *MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN-HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT.*

Phòng việc: *ở tại đường Belgique, môn bài số 15.*

CÓ ĐẶT HÃNG NGÀNH TẠI CẦNTHƠ — Và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ

SAIGON. — IMP. DE L'UNION — TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES — L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Tirage: 3225 ex
Saigon le 27/2/23